

Jak psát seminární práci...

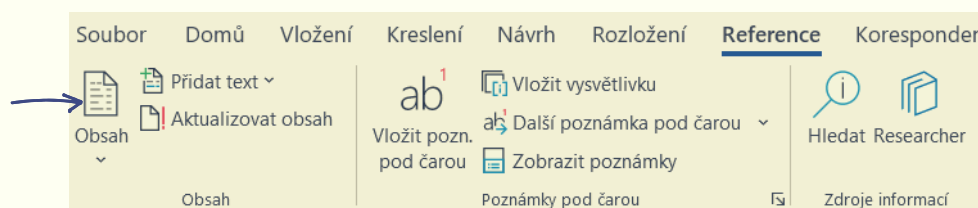

Mgr. Ivana Tálská

Formální stránka práce

Každá práce by měla obsahovat:

- **Titulní strana:** Název školy, název práce, jméno autora, ročník, školní rok.
- **Obsah:** Názvy kapitol, případně čísla kapitol, podkapitol a strany. Obsah tvoříme pomocí nástroje, který nalezneme v oddílu "Reference". Mějte na paměti, že nevypadá příliš dobře, pokud řádek k číslu stránky "vytečkováváte" ručně.

- **Úvod:** V úvodu objasněte a zdůvodněte výběr daného tématu. Vyvarujte se věty: „*Toto téma jsem si vybral/a, protože mne nejvíce zaujalo a chtěl/a bych se o něm dozvědět více.*“ Zaměřte se na uvedení do problematiky zvoleného tématu, stanovení základních cílů práce.
- **Vlastní práce:** Práci je nutné členit na kapitoly, popř. podkapitoly tak, aby text působil přehledně, zároveň však kompaktně. Čtenář by neměl mít pocit, že se jedná o slepené části textů z určitých zdrojů. Odstavce na sebe musí navazovat.
- **Závěr:** V závěru vždy shrneme nejdůležitější momenty práce, neměly by zde chybět ani autorovy názory na danou problematiku.
- **Použité prameny a elektronické zdroje:** Seznam použitých pramenů (publikace), seznam elektronických zdrojů.
- **Přílohy:** Materiály, které mají přímou souvislost s vlastní prací, obrázky, tabulky, grafy.

Citace

Seminární práce by měla být výsledkem bádání, analýzou a syntézou různých pohledů na danou problematiku, proto by měla být práce s prameny a jejich citace stěžejní při zpracování tématu seminární práce. Přebíráme-li informace bez odkazů na zdroj, dopoušíme se **plagiátorství**.

Způsobů, jak můžeme odkazovat na použité zdroje, je mnoho. V České republice se cituje podle normy ČSN ISO 690. Můžeme si vybrat ze tří metod, podle kterých se v textu odkazujeme na použité zdroje:

Harvardský systém
(jméno autora, datum vydání)

(Helus, 2003)

Doporučujeme uvádět i čísla stránek, odkud byl text převzat:

(Helus, 2003, s. 31)

Forma číselného odkazu

(1), [1]

Poznámky pod čarou¹

¹ HELUS, Zdeněk. *Psychologie pro střední školy*. Praha: Fortuna, 2003. s. 31.

Citát vs. parafráze

V textu bychom měli rozlišovat citaci přímou (citát) a nepřímou (parafráze).

Citát

Přebíráme-li text doslovně, pak se jedná o citát. V textu jej zvýrazňujeme uvozovkami a kurzívou. Citáty často využíváme u definic pojmů.

Parafráze

Parafrází nazýváme vyjádření cizí myšlenky vlastními slovy. Text je potřeba vhodně zakomponovat do celku.

Parafrázi nijak nezvýrazňujeme. Na konci myšlenky (odstavce) však nesmíme zapomenout na odkaz na zdroj.

Seminární práce není "koláž" citátů!

Ve vlastní práci bychom neměli mít víc než **10 %** citátů.

Nejčastější chybou je, že citátů je v díle příliš mnoho, nesouvisejí s tématem nebo jsou zbytečně dlouhé, přestože jejich části by se daly vynechat a nahradit třemi tečkami. V textu je použito příliš mnoho přímých citací namísto parafrází, které by se do textu daly mnohem lépe začlenit.

Harvardský systém

(jméno autora, rok vydání)

(Helus, 2003, s. 31)

Do kulatých závorek se vkládá příjmení prvního autora, rok vydání a strana. Pokud chybí autor, uvádíme instituci, která publikaci vydala. Pokud ani ta není známa, zadáme začátek názvu. Strana se neuvádí u elektronických zdrojů, nebo pokud není dokument stránkovaný.

Ukázka citátu: Podle Heluse můžeme osobnost chápat jako „soustavu vlastností, charakterizujících celistvou individualitu konkrétního člověka, zaměřeného na realizaci životních cílů a rozvinutí svých potencialit.“ (Helus, 2003, s. 31)

Ukázka parafráze: Do struktury osobnosti můžeme zařadit vlastnosti osobnosti, rysy osobnosti, stavy osobnosti, popřípadě i zkušenostní obsahy a nejrůznější procesy a činnosti. (Helus, 2003, s. 31)

Forma číselného odkazu

(1), [1]

Každé citaci přidělíme v soupisu použitých zdrojů číslo, které v textu zapíšeme do kulaté, popřípadě hranaté závorky za citát či parafrázi. Opět doporučujeme uvádět i číslo strany (pokud je známa).

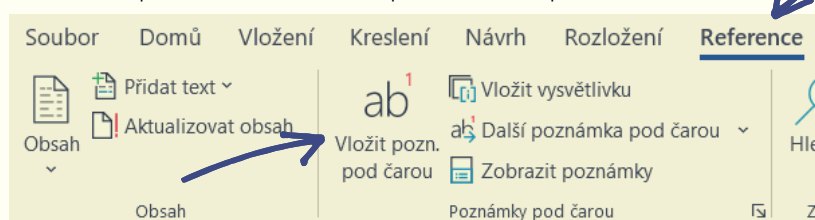
Ukázka citátu: Podle Heluse můžeme osobnost chápat jako „soustavu vlastností, charakterizujících celistvou individualitu konkrétního člověka, zaměřeného na realizaci životních cílů a rozvinutí svých potencialit.“ (1, s. 31)

Ukázka parafráze: Do struktury osobnosti můžeme zařadit vlastnosti osobnosti, rysy osobnosti, stavy osobnosti, popřípadě i zkušenostní obsahy a nejrůznější procesy a činnosti. (1, s. 31)

Poznámky pod čarou¹

¹ HELUS, Zdeněk. *Psychologie pro střední školy*. Praha: Fortuna, 2003. s. 31.

Za citát nebo parafrázi vložíme poznámku pod čarou:

Opakuje-li se zdroj i v následující poznámce pod čarou, uvádíme "tamtéž".

Ukázka citátu: Podle Heluse můžeme osobnost chápat jako „soustavu vlastností, charakterizujících celistvou individualitu konkrétního člověka, zaměřeného na realizaci životních cílů a rozvinutí svých potencialit.“¹

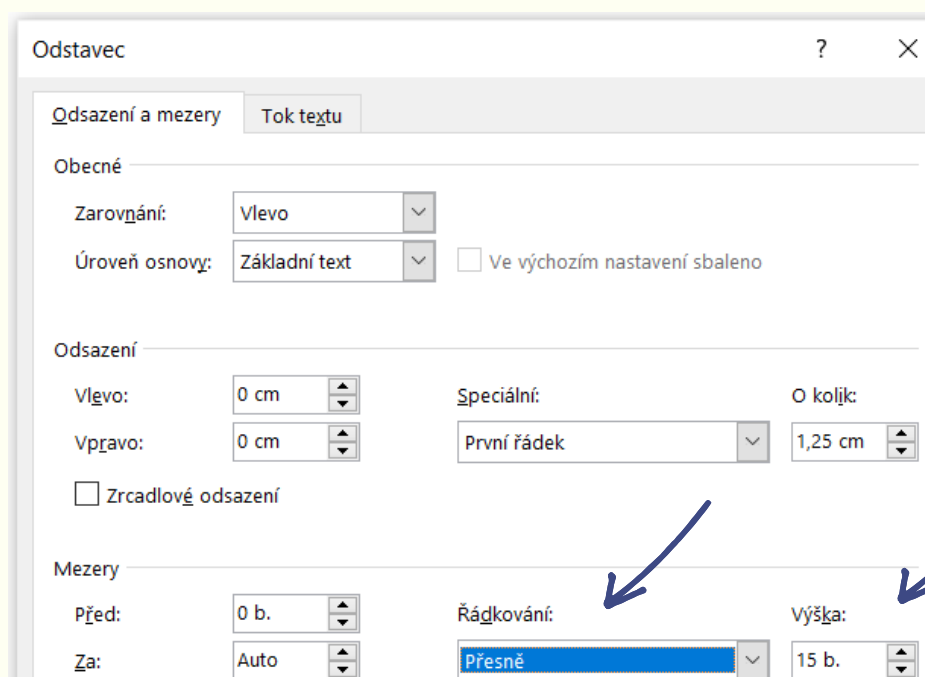
Ukázka parafráze: Do struktury osobnosti můžeme zařadit vlastnosti osobnosti, rysy osobnosti, stavy osobnosti, popřípadě i zkušenostní obsahy a nejrůznější procesy a činnosti.²

¹ HELUS, Zdeněk. *Psychologie pro střední školy*. Praha: Fortuna, 2003. s. 31.

² tamtéž

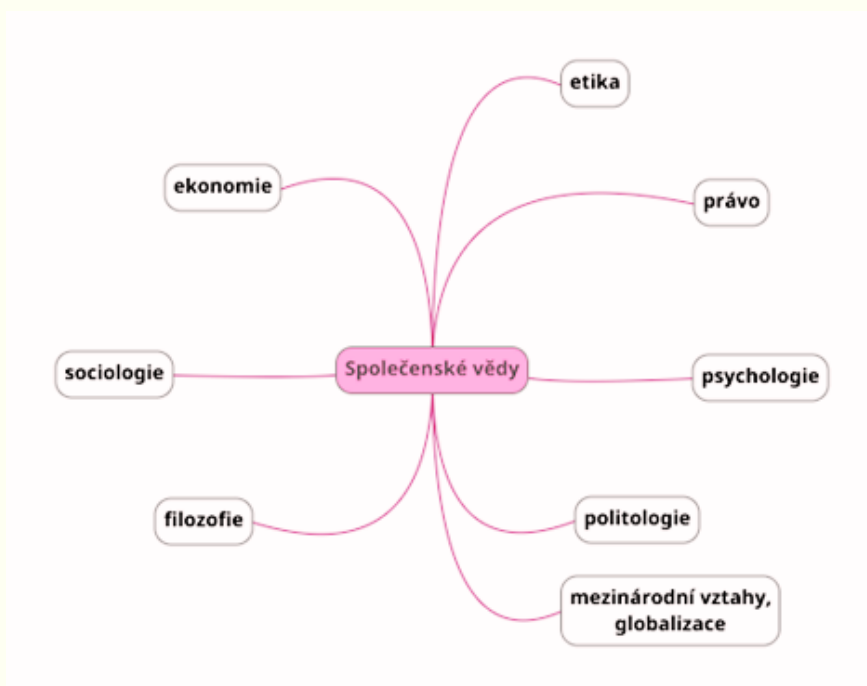
Užitečné rady

- Možné nastavení okrajů normostrany: levý – 30 mm, pravý – 15 mm, horní okraj stránky 25 mm, dolní okraj 20 mm).
- Každá normostrana má 30 řádků, zarovnání textu do bloku. Při nastavení písma Times New Roman, velikosti 12 bodů otevřeme na záložce *DOMŮ/Odstavec* nastavení *Řádkování* a vzdálenost odstavců. Zde vybereme z nabídky *Možnosti řádkování* a v okně *Řádkování* nastavíme *Přesně*. Ve vedlejším okně pak nastavíme hodnotu 15.

- Úprava všech kapitol by měla být stejná, užívání stejného typu a velikosti písma.
- Stránky se číslují zpravidla uprostřed dolního okraje nebo v jeho pravém rohu, titulní strana se nečísluje, ale do pořadí se započítává (tzn., že obsah bude mít číslo 2).
- Kapitoly se začínají psát na novém listu papíru, titulky se uvádějí na samostatných řádcích a nepíše se za nimi tečka.
- Je třeba dodržovat odsazení prvního řádku.

→ Ilustrace a tabulky je třeba vždy popsat a očíslovat.

Obr. 1 - Schéma společenských věd

→ U vlastních fotografií se běžně používá formulace "Foto autor" (tj. autor textu je zároveň autorem fotografií).

Obr. 2 - Školy Březová. Foto autor

→ U tabulek se běžně autor neuvádí, pokud je jejich autorem autor díla. Pokud je tabulka či graf sestaven na základě dat z nějaké instituce, pak by v popisce mělo být např. *Tabulka podle dat Českého statistického úřadu sestavil autor.*

Seznam použitých zdrojů

- KRČÁL, Martin, Karolína KRBCOVÁ a Jakub HORÁK. *Citujte jednoduše - instrukce pro vyučující středních škol*. Brno: Ucimcitace.cz, 2015, 14 s. Dostupné také z: <http://ucimcitace.cz/brozura>
- FARKAŠOVÁ, Blanka, Markéta KYTNEROVÁ a Zuzana TEPLÍKOVÁ. *Citujeme s knihovnou aneb 10 citačních otázek ve spolupráci s Citace.com*. Brno: Citace.com, 2017. Dostupné také z www.pablikado.cz
- *Nová citační norma ČSN ISO 690: 2011* [online]. 2011, 2011 [cit. 2022-02-27]. Dostupné z: <https://citace.zcu.cz/index.html>